

Верховний
Суд

ПОСТАНОВА

ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

27 липня 2026 року

м. Київ

справа № 917/1923/25

Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного господарського суду:

Студенець В.І. - головуючий суддя, судді: Бакуліна С.В., Кібенко О.Р.,

за участю секретаря судового засідання: Натаріної О.О.,

розглянувши у відкритому судову засіданні касаційну скаргу ОСОБА_1

на рішення Господарського суду Полтавської області

(суддя - Кльопов І.Г.)

від 17.12.2025

та постанову Східного апеляційного господарського суду

(головуючий суддя - Лакіза В.В., судді: Білоусова Я.О., Крестьянінов О.О.)

від 08.04.2026

у справі № 917/1923/25

за позовом ОСОБА_2

до Всеукраїнської громадської організації "Федерація хокею України",

третя особа, яка не заявляє самостійних вимог щодо предмета спору, на стороні відповідача:
ОСОБА_1 ,

про визнання недійсним та скасування рішення,

за участю представників учасників справи:

позивача - Близнюк І.В.,

відповідача - не з`явилися,

третьої особи - Красовська Ю.Г.,

ВСТАНОВИВ:

ІСТОРІЯ СПРАВИ

1. Короткий зміст позовних вимог

1.1. ОСОБА_2 (далі - ОСОБА_2, позивач) звернувся до Господарського суду Полтавської області з позовною заявою до Всеукраїнської громадської організації "Федерація хокею України" (далі - ВГО "Федерація хокею України", Федерація, відповідач), в якій просив визнати недійсним та скасувати рішення ради Федерації, які оформлені протоколом від 07.10.2025 №5/25.

1.2. В обґрунтування позову ОСОБА_2 посилався на те, що спірне рішення прийнято в режимі відеоконференції в додатку Zoom, що суперечить рішенню президента Федерації хокею України ОСОБА_2 від 30.09.2025 №12/2025; ОСОБА_2 не було повідомлено про проведення будь-яких засідань в режимі відеоконференції, запрошення про приєднання до відеоконференції ОСОБА_2 не надсилались.

Також позивач вважав, що приймаючи оскаржуване рішення, рада Федерації вийшла за межі своєї компетенції, припинивши повноваження президента Федерації та призначивши виконуючого обов'язки президента Федерації; порушила порядок призначення керівників відокремлених підрозділів Федерації; порушила процедуру звільнення та призначення виконавчого директора.

2. Короткий зміст ухвалених судових рішень за результатами розгляду справи по суті спору

2.1. Рішенням Господарського суду Полтавської області від 17.12.2025, залишеним без змін постановою Східного апеляційного господарського суду від 08.04.2026, у справі №917/1923/25 позов задоволено. Визнано недійсним та скасовано рішення ради Федерації, які оформлені протоколом від 07.10.2025 №5/25.

2.2. Задовольняючи позовні вимоги, господарські суди зазначили, що скликання та проведення 07.10.2025 засідання ради Федерації в режимі відеоконференції в додатку Zoom відбулось з порушенням встановленого порядку, з огляду на що прийняті на такому засіданні рішення підлягають визнанню недійсними.

3. Короткий зміст вимог касаційної скарги та узагальнений виклад позиції інших учасників справи

3.1. Не погоджуючись із судовими рішеннями судів попередніх інстанцій, ОСОБА_1 звернувся до Верховного Суду з касаційною скаргою, в якій просить скасувати рішення Господарського суду Полтавської області від 17.12.2025 та постанову Східного апеляційного господарського суду від 08.04.2026 у справі №917/1923/25; ухвалити нове рішення, яким у задоволені позовних вимог відмовити у повному обсязі.

3.2. На обґрунтування своєї правової позиції скаржник із посиланням на пункт 1 частини другої статті 287 Господарського процесуального кодексу України (далі - ГПК України) відзначає, що судами попередніх інстанцій застосовано норми права без урахування висновків щодо їх застосування, викладених у постановах Верховного Суду від 29.07.2021 у справі №910/16183/19, від 19.06.2024 у справі №908/1767/20, від 12.10.2021 у справі №910/8823/19, від 19.02.2025 у справі №916/237/23, від 15.07.2022 у справі №914/1003/21, від 27.11.2018 у справі №914/2505/17, 03.08.2022 у справі №910/5408/21 (щодо застосування частин першої, третьої статті 92, частин першої статті 97, частин третьої статті 99 ЦК України, статті 3, 11 Закону України "Про громадські об'єднання").

Крім того, підставою касаційного оскарження третя особа визначає пункт 3 частини другої статті 287 ГПК України, оскільки вважає, що відсутній висновок Верховного Суду щодо питання застосування статей 3, 11 Закону України "Про громадські об'єднання", статей 92, 97, 98, 99 ЦК України, положень статуту громадського об'єднання у правовідносинах, пов'язаних із реалізацією

колегіальним органом громадського об'єднання своїх повноважень в умовах фактичного блокування діяльності такого органу одноособовим керівником.

3.3. Подаючи касаційну скаргу до суду, скаржник акцентував увагу на такому:

- судами допущено порушення норм процесуального права, а саме: статей 13, 74, 86, 96 ГПК України;
- суди попередніх інстанцій протиправно поставили одноособове рішення президента вище за колегіальну волю керівного органу - ради Федерації, внаслідок чого фактично позбавили саму громадську організацію її невід'ємного права самостійно ухвалювати рішення та управляти власною діяльністю;
- рада Федерації є вищим керівним органом організації у період між конгресами і має повне право самостійно визначати форми своєї діяльності та організовувати роботу для захисту інтересів юридичної особи, оскільки в тексті статуту немає жодної прямої заборони щодо використання дистанційного формату засідань;
- статут Федерації не позбавляє раду Федерації права ухвалювати тимчасові організаційні рішення, необхідні для забезпечення безперервності діяльності Федерації між конгресами, за умови що такі рішення не підміняють остаточну виключну компетенцію конгресу Федерації;
- позивач усупереч волі більшості членів ради Федерації одноосібно вирішив провести засідання ради Федерації не в додатку Zoom, а шляхом особистої присутності членів ради Федерації за адресою: м. Кременчук, вулиця Ігоря Сердюка, 1, тобто, встановивши інший порядок проведення засідання ради Федерації, ніж вимагала більшість членів ради Федерації, які були ініціаторами скликання засідання;
- саме позивач вийшов за межі своєї компетенції і повноважень, та допустив порушення пункту 1 статті 10 статуту Федерації;
- суди попередніх інстанцій не встановили, яким чином онлайн-формат змінив результат голосування, яким чином позивач був позбавлений можливості реалізувати право голосу, яким чином участь 15 членів Ради спотворила корпоративне волевиявлення;
- вимоги членів ради Федерації були надіслані президенту Федерації двома способами: через застосунок Telegram та на офіційну адресу електронної пошти Федерації office@fhu.com.ua;
- суди попередніх інстанцій безпідставно оцінили надані скаржником докази критично;
- твердження позивача про те, що ОСОБА_1 нібито не має відношення до організації, повністю спростовуються матеріалами справи, оскільки станом на 07.10.2025 ОСОБА_1 обіймав статутні посади голови Комісії внутрішнього аудиту (контрольний орган згідно зі статтею 10 статуту) та голови Спеціальної комісії з підготовки нової редакції статуту Федерації, у зв'язку з чим неодноразово офіційно запрошувався на засідання Ради;
- висновки судів першої та апеляційної інстанцій про те, що питання дострокового припинення повноважень (усунення) президента належить до виключної компетенції Генерального конгресу повністю суперечать пунктам 5 та 6 статті 11 Статуту Федерації та здійснені судами з перевищенням повноважень, наданих суду згідно із законодавством України;
- прийняття радою Федерації рішення про припинення повноважень президента Федерації та призначення виконувача обов'язків президента не суперечить положенням статуту Федерації та належить до повноважень ради Федерації у відповідності до пункту 1 статті 15 та пункту 1 статті 32 статуту.

3.4. ОСОБА_2 30.06.2026 через «Електронний суд» подав до Суду відзив на касаційну скаргу, в якому просить касаційну скаргу залишити без задоволення, а оскаржувані судові рішення - без змін.

4. Фактичні обставини справи, встановлені судами попередніх інстанцій, та мотиви, з яких виходили суди при ухваленні судових рішень

4.1. Згідно з відомостями з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, ВГО "Федерація хокею України" зареєстрована 10.05.1999, за організаційно-правовою формою є громадською організацією.

Відомості про керівника юридичної особи та про інших осіб, які можуть вчиняти дії від імені юридичної особи: керівник ОСОБА_2 Представник: ОСОБА_3 . Повноваження: вчиняти дії від імені юридичної особи, у тому числі, підписувати договори тощо. Наявність обмежень: згідно із статутом. Повноваження: подавати документи для державної реєстрації від імені юридичної особи.

4.2. Чинний статут Федерації (далі - Статут), що затверджений щорічним конгресом Федерації (далі також - Конгрес) (протокол від 22.12.2021) містить наступні положення:

Стаття 1.Правова форма, повноваження, правовий статус

1. Всеукраїнська громадська організація «Федерація хокею України» є неприбутковою громадською організацією фізкультурно-спортивної спрямованості із всеукраїнським статусом, створеною для здійснення та захисту прав і свобод, задоволення спортивних, соціальних, економічних та інших інтересів її членів, сприяння розвитку та популяризації хокею з шайбою (далі - хокей) в Україні.

2. Правовою основою діяльності Федерації є Конституція України, Закони України «Про громадські об'єднання», «Про фізичну культуру і спорт», інші закони України, укази Президента України, нормативно-правові акти Кабінету Міністрів України, інші нормативно-правові акти України, цей Статут, статут та регламентні документи міжнародної федерації хокею на льоду (ІНФ) (далі-міжнародна федерація хокею (ІНФ)), регламентні документи та рішення загального характеру, що ухвалюються органами Федерації у межах статутних повноважень і є обов'язковими для всіх її членів.

10. Відповідно до законодавства України Федерація є юридичною особою, дії якої поширюються на всю територію України. Федерація для виконання своєї статутної мети (цілей) та статутних завдань має право від свого імені укладати угоди, набувати майнові та особисті немайнові права, мати обов'язки, бути позивачем та відповідачем у суді, господарському суді, третейському суді, право володіти, користуватися і розпоряджатися коштами, та іншим майном, яке відповідно до закону передане Федерації її членами або державою, набути як членські внески, пожертвоване громадянами, підприємствами, установами та організаціями, набути в результаті господарської діяльності Федерації, господарської діяльності створених нею юридичних осіб (товариств, підприємств), а також майном, придбаним за рахунок власних коштів, тимчасово наданим у користування (крім розпорядження) чи на інших підставах, не заборонених законом.

Стаття 4. Членство

1. Федерація будується на засадах індивідуального членства.

2. Членами Федерації можуть бути громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах, які досягли 14 років, за умов, що їх діяльність пов'язана з хокеєм і ці особи визнають та дотримуються Статуту Федерації, повністю поділяють мету (цілі) та статутні напрями (завдання) Федерації, бажають сприяти її діяльності. Члени Федерації беруть участь у її діяльності через відокремлені підрозділи Федерації.

Стаття 5. Порядок надання та припинення членства у Федерації

1. Прийом у члени Федерації здійснюється на підставі особистої письмової заяви відповідно до порядку, встановленого Положенням про членство у Федерації, затвердженим радою Федерації (далі також - Рада).
2. Членство надається особі за умови, що її діяльність пов'язана з хокеєм і ця особа визнає і дотримується Статуту Федерації, повністю поділяє мету (цілі) та статутні напрями (завдання) Федерації, бажає сприяти її діяльності. Особа, яка має намір стати членом федерації, надсилає на адресу Федерації письмову заяву про надання членства. Рішення про надання членства ухвалює Виконком Федерації.

Стаття 6. Права та обов'язки членів Федерації

1. Член Федерації має право брати безпосередню участь у діяльності Федерації, а саме, зокрема:
 - 1) балотуватися до будь-якого виборного органу Федерації (особи, які не є членами Федерації не мають права балотуватися на будь-яку виборну посаду, в тому числі, не можуть бути делегатами Конгресу Федерації), крім винятків, передбачених цим Статутом;
 - 2) отримувати повну і достовірну інформацію про діяльність Федерації;
 - 3) вносити пропозиції щодо удосконалення роботи керівних та виконавчих органів Федерації;
 - 4) вільно викладати свої погляди і обговорювати будь-які питання діяльності Федерації та ухвалення рішення статутними органами Федерації;
 - 5) оскаржувати рішення, дії та бездіяльність керівних органів Федерації. Усі керівні органи і керівні особи Федерації та її відокремлені підрозділи зобов'язані розглянути пропозиції, заяви, скарги, апеляції членів Федерації у порядку та строки, визначені цим Статутом;
 - 6) брати участь в обговореннях органами Федерації своєї діяльності або пропозиції, заяв, скарг, апеляції.

Стаття 8. Організаційний устрій

1. Федерація самостійно визначає свою організаційну структуру, форми та методи діяльності, керуючись законодавством України та цим Статутом.

Стаття 9. Відокремлені підрозділи

1. Федерація може утворювати в установленому законодавством порядку відокремлені підрозділи.
2. Відокремлені підрозділи Федерації не є юридичними особами.
3. Відокремлені підрозділи Федерації утворюються та здійснюють свою діяльність на основі цього Статуту.
6. Органом управління відокремленого підрозділу є загальні збори членів Федерації, які закріплені за відповідним відокремленим підрозділом. Керівною особою відокремленого підрозділу Федерації є **керівник відокремленого підрозділу, який призначається Радою Федерації за поданням президента Федерації на термі чотири роки і діє на підставі виданої Федерацією довіреності. Контрольним органом відокремленого підрозділу Федерації є Ревізор.**

Стаття 10. Органи управління Федерації

1. Керівними органами (органами управління) Федерації є: Конгрес Федерації, президент та Рада Федерації. Керівником Федерації є президент. Керівні органи Федерації мають право приймати рішення з будь-яких питань діяльності Федерації, віднесених до їх компетенції.

Стаття 11. Конгрес Федерації

1. Вищим органом управління Федерації є Конгрес Федерації.
2. Генеральний Конгрес, який є звітно-виборним, проводиться один раз у чотири роки.
5. Питаннями, що належать до **виключної компетенції** Генерального Конгресу Федерації, зокрема, є:
 - 1) **обрання президента** Федерації;
 - 2) визначення чисельного складу та обрання членів Ради Федерації і Комісії внутрішнього аудиту.

Стаття 14. Рада Федерації, термін її повноважень

1. Рада Федерації є керівним органом Федерації, що підконтрольна та підзвітна Конгресу і створюється для виконання статутних завдань Федерації у період між Конгресами.
2. До складу Ради Федерації за посадою **входять президент**, виконавчий директор, а також інші особи, що обрані безпосередньо Генеральним Конгресом. До складу Ради Федерації не можуть входити більше одного представника від відокремленого підрозділу Федерації.

Стаття 15. Повноваження Ради Федерації

1. Рада Федерації має право ухвалювати **рішення з усіх питань, що не належать до виключної компетенції Конгресу** Федерації.
2. **У винятковому випадку** Рада Федерації може ухвалити **рішення** з питання, що належить до **виключної компетенції** Конгресу, однак таке рішення буде **предметом ратифікації Конгресу**. Якщо таке рішення не підтверджується Конгресом, то воно скасовується.
3. Рада Федерації має такі повноваження, зокрема:
 - 2) ухвалення рішень з усіх **питань, не визначених чи не врегульованих** цим Статутом;
 - 8) призначення та звільнення з посад **голів** відокремлених підрозділів Федерації **за поданням президента** Федерації;
 - 9) призначення та звільнення з посади виконавчого директора за поданням президента Федерації.

Стаття 16. Засідання Ради Федерації. Ухвалення рішень, протокол

1. Рада Федерації збирається на свої засідання не менше чотирьох разів на календарний рік. **Президент скликає** та є головою на засіданні Ради Федерації. За відсутності президента на засіданні Ради Федерації головує особа, визначена та уповноважена президентом.
2. На вимогу **1/3 членів** Ради Федерації президент **зобов'язаний скликати** засідання Ради Федерації протягом двох тижнів від дати такої вимоги.
3. Засідання Ради Федерації має кворум, якщо на ньому присутня проста більшість від загальної кількості членів. Під час голосування, за умови рівної кількості голосів, вирішальний голос має

головуючий. Голосування є відкритим, а вибори-таємними, якщо Рада Федерації не ухвалить іншого рішення.

4. Рішення ухвалюються простою більшістю голосів присутніх членів Ради Федерації за наявності кворуму.

5. Рішення Ради Федерації набуває чинності з моменту його ухвалення, якщо на засіданні не ухвалено інше рішення.

6. На засіданні Ради Федерації ведеться офіційний протокол. Протокол надається всім членам Ради Федерації перед наступним засіданням. Ухвалене рішення в триденний термін розміщується на офіційній Інтернет-сторінці Федерації.

7. У випадку **прямої неможливості** скликання засідання Ради Федерації у визначений президентом термін, рішення можуть **ухвалюватися** із застосуванням засобів **відео-**, електронного та телефонного зв'язку.

Стаття 18. Президент Федерації. Повноваження та обов'язки

1. Президентом Федерації може бути обрана будь-яка дієздатна особа, яка є членом Федерації, і чий вік менше 75 років.

4. Президент Федерації обирається терміном на чотири роки.

5. Президент Федерації головує на всіх Конгресах та засіданнях Ради Федерації та Виконкому Федерації.

6. Президент Федерації має невід'ємні права та обов'язки, зокрема:

1) особисто керує діяльністю Федерації, забезпечує незалежність Федерації, права і свободи її членів, забезпечує ухвалення всіх рішень, положень та правил із дотриманням законодавства та цього Статуту;

4) на час своєї відсутності призначає особу, яка буде виконувати обов'язки президента Федерації;

5) на визначений ним термін **призначає віце-президентів**, визначає коло їх повноважень, звільняє їх із займаних посад;

6) має **виключне право пропонувати** Раді Федерації кандидатуру для призначення виконавчим **директором** Федерації, а також виключне право пропонувати Раді Федерації звільняти виконавчого директора із займаної посади;

7) пропонує Раді Федерації кандидатури для призначення на посади голів відокремлених підрозділів та звільнення голів відокремлених підрозділів із займаної посади;

11) видає розпорядження, накази та інші документи, обов'язкові для підпорядкованих йому органів, відокремлених підрозділів та посадових осіб.

7. Якщо президент припиняє виконання своїх обов'язків або не має змоги їх виконувати, Рада Федерації має право призначити із числа віце-президентів виконувача обов'язків президента Федерації, але тільки на термін, не довший ніж до наступного Генерального Конгресу.

Стаття 19. Віце-президенти. Повноваження та обов'язки

1. Віце-президенти призначаються на посади та звільняються з посад на підставі письмового розпорядження президента Федерації. Термін повноважень віце-президентів визначається президентом Федерації у письмовому розпорядженні про їх призначення.

Стаття 21. Виконавчий директор. Повноваження та обов'язки

1. Виконавчий директор Федерації є посадовою особою оперативного управління, який призначається на посаду та звільняється з посади Радою Федерації за поданням президента Федерації.

2. Виконавчий директор має, зокрема, такі повноваження:

1) представництво Федерації в частині, делегованій президентом Федерації.

4.3. Згідно з рішенням президента Федерації хокею України ОСОБА_2 "Про скликання засідання Ради Федерації" від 30.09.2025 №12/2025 вирішено:

1. Відповідно до Статуту Федерації, на підставі достатньої кількості звернень з вимогою від членів Ради Федерації, та керуючись статтею 16, пунктом 2 Статуту Федерації скликати засідання Ради Федерації 07 жовтня 2025 року о 14:00 у м. Кременчук, вулиця Ігоря Сердюка, 1.

2. З огляду на важливість питань, що виносяться на засідання Ради Федерації, а також у зв'язку з проведенням церемонії відкриття чемпіонату України, провести засідання Ради Федерації у форматі особистої присутності членів Ради Федерації.

3. Доручити виконавчому директору ОСОБА_3 забезпечити інформування всіх членів Ради Федерації про дату, місце та час початку засідання, а також порядок денний.

В матеріалах справи міститься лист за підписом виконавчого директора ОСОБА_3 від 01.10.2025 №374/2/2025, який адресований членам Ради Федерації, яким повідомляється про засідання Ради Федерації 07 жовтня 2025 року о 14:00 у м. Кременчук, вулиця Ігоря Сердюка, 1.

4.4. Згідно з протоколом засідання Ради Федерації від 07.10.2025 №6-09/25 встановлено присутність **4 учасників** засідання Ради Федерації. Встановлено, що оскільки засідання Ради Федерації **немає кворуму**, таке засідання вважається як таке, що не відбулося.

4.5. Листом "Щодо проведення засідання Ради Федерації хокею України", за підписом виконавчого директора ОСОБА_3, повідомлено всі компетентні органи, що відповідно до статті 16, пункту 2 Статуту Федерації, на підставі достатньої кількості звернень від членів Ради Федерації та рішення президента Федерації від 30.09.2025 № 12/2025 було скликано засідання Ради Федерації на 07.10.2025 о 14:00 за місцем реєстрації Федерації: м. Кременчук, вул. Ігоря Сердюка, 1. Засідання Ради Федерації не відбулося, оскільки до складу Ради входять 24 особи, а на засіданні були присутні лише 4 члени. Відповідно, засідання не мало кворуму та вважається таким, що не відбулося. Інший формат проведення засідання Ради Федерації, окрім формату особистої присутності членів Ради, не передбачався. Виконавчим директором Федерації забезпечене належне інформування всіх членів Ради Федерації про дату, місце та час початку засідання шляхом направлення відповідних повідомлень електронною поштою на офіційні електронні адреси членів Ради.

4.6. В той же час, 07.10.2025 **в режимі відеоконференції** в додатку Zoom відбулось засідання Ради Федерації, за наслідком проведення якого складено протокол від 07.10.2025 №5/25.

Згідно з протоколу на засіданні були присутні **15 членів** Ради Федерації: Буцан А.П., Буценко К.Л., Гайда Р.Д., Грищенко Є.В., Зімін Є.І., Кирєєв І.А., Мандзій С.В., Романюк М.С., Сисюк В.М., Сопіт О.С., Таратута К.П., Слатвицька О.С., Шахрайчук В.В., Юдін О.Г., Ярема Р.В. Запрошені особи без права голосу: Гріщев Ф.І.

Визначений наступний порядок денний:

1. Про обрання головуючого та секретаря засідання Ради Федерації та про уповноваження головуючого та секретаря на підписання протоколу.
2. Про призначення віце-президента Федерації.
3. Про припинення повноважень президента Федерації та призначення виконуючого обов'язки президента Федерації.
4. Про призначення керівників відокремлених підрозділів Федерації.
5. Про виключення та включення відомості про особу, яка має право представляти громадське об'єднання у правовідносинах з державою та іншими особами і вчиняти дії від імені громадського об'єднання без додаткового уповноваження.
6. Про призначення виконавчого директора Федерації.
7. Про визначення особи, яка має право представляти Федерацію для здійснення реєстраційних дій.

Прийнято такі рішення з порядку денного:

1. Обрати головуючим на засіданні Ради Федерації Сопіта Олександра Степановича, а секретарем - Бушана Андрія Петровича, та уповноважити головуючого і секретаря на засіданні Ради Федерації підписати протокол.
2. Призначити ОСОБА_1 на посаду віце-президента Федерації.
3. **Припинити повноваження президента** Федерації ОСОБА_2 та призначити ОСОБА_1 на посаду **виконуючого обов'язки** президента Федерації **до проведення наступного Генерального Конгресу**.
4. Призначити керівниками відокремлених підрозділів наступних членів Федерації: - Давидюка Володимира Володимировича призначено керівником Відокремленого підрозділу Всеукраїнської громадської організації "Федерація хокею України" у Вінницькій області; - Павловича Григорія Григоровича призначено керівником Відокремленого підрозділу Всеукраїнської громадської організації "Федерація хокею України" у Волинській області; - Таратуту Костянтина Петровича призначено керівником Відокремленого підрозділу Всеукраїнської громадської організації "Федерація хокею України" у Дніпропетровській області; - Ябрика Василя Васильовича призначено керівником Відокремленого підрозділу Всеукраїнської громадської організації "Федерація хокею України" у Закарпатській області; - Юдіна Олега Георгійовича призначено керівником Відокремленого підрозділу Всеукраїнської громадської організації "Федерація хокею України" у Запорізькій області; - Гайду Руслана Дмитровича призначено керівником Відокремленого підрозділу Всеукраїнської громадської організації "Федерація хокею України" у Івано-Франківській області; - Єфімова Олександра Олеговича призначено керівником Відокремленого підрозділу Всеукраїнської громадської організації "Федерація хокею України" у місті Києві; - Левченка Сергія Олександровича призначено керівником Відокремленого підрозділу Всеукраїнської громадської організації "Федерація хокею України" у Київській області; - Дмитрієва Юрія Михайловича призначено керівником Відокремленого підрозділу Всеукраїнської громадської організації "Федерація хокею України" у Кіровоградській області; - Єдапіна Ігоря Олександровича призначено керівником Відокремленого підрозділу Всеукраїнської громадської організації "Федерація хокею України" у Луганській області; - Романюка Миколу Степановича призначено керівником Відокремленого підрозділу Всеукраїнської громадської організації "Федерація хокею України" у Львівській області; - Коваленка Олексія Валерійовича призначено керівником Відокремленого підрозділу Всеукраїнської громадської організації "Федерація хокею

України" у Миколаївській області; - Тютюнник Наталію Анатоліївну призначено керівником Відокремленого підрозділу Всеукраїнської громадської організації "Федерація хокею України" у Одеській області; - Стасюка Валерія Леонідовича призначено керівником Відокремленого підрозділу Всеукраїнської громадської організації "Федерація хокею України" у Рівненській області; - Сілюченка Володимира Івановича призначено керівником Відокремленого підрозділу Всеукраїнської громадської організації "Федерація хокею України" у Сумській області; - Легачева Павла Костянтиновича призначено керівником Відокремленого підрозділу Всеукраїнської громадської організації "Федерація хокею України" у Харківській області; - Грищенко Володимира Акимовича призначено керівником Відокремленого підрозділу Всеукраїнської громадської організації "Федерація хокею України" у Херсонській області; - Іванова Сергія Анатолійовича призначено керівником Відокремленого підрозділу Всеукраїнської громадської організації "Федерація хокею України" у Хмельницькій області; - Бакрадзе Артура Вахтанговича призначено керівником Відокремленого підрозділу Всеукраїнської громадської організації "Федерація хокею України" у Черкаській області; - Кіреєва Ігоря Анатолійовича призначено керівником Відокремленого підрозділу Всеукраїнської громадської організації "Федерація хокею України" у Чернівецькій області; - Васкова Миколу Сергійовича призначено керівником Відокремленого підрозділу Всеукраїнської громадської організації "Федерація хокею України" у Чернігівській області.

5. Виключити відомості про ОСОБА_3 як особу, уповноважену представляти громадське об'єднання у правовідносинах з державою та іншими особами і вчиняти дії від імені громадського об'єднання без додаткового уповноваження, та включення відомостей про Юдіна Олега Георгійовича як особу, яка має право представляти громадське об'єднання у правовідносинах з державою та іншими особами і вчиняти дії від імені громадського об'єднання без додаткового уповноваження.

6. Призначити Юдіна Олега Георгійовича на посаду **виконавчого директора** Федерації.

В протоколі №5/25 засідання Ради Федерації зазначено про проведення аудіо та відеозапису, **який не був наданий учасниками у справі.**

В матеріалах справи наявний реєстр осіб, які брали участь в засіданні Ради Федерації. Оскаржуваний протокол та реєстр осіб підписаний головуючим Сопіт О.С. та секретарем на засіданні Ради Федерації Бушан А.П.

4.7. В діяльності Федерації та Ради Федерації склалась усталена практика, відповідно до якої комунікація між членами Ради Федерації та з президентом Федерації здійснюється наступними шляхами:

1. Шляхом надіслання листів та повідомлень на офіційну адресу електронної пошти офісу Федерації - office@fhu.com.ua;
2. Шляхом надіслання листів та повідомлень на адреси особистих електронних пошт членів Ради Федерації;
3. Шляхом надіслання повідомлень в спільній групі (спільний чат) в месенджері Telegram (в даному спільному чаті (каналі з назвою "Рада Федерації хокею України"), де присутні усі члени Ради Федерації, президент та почесний президент Федерації).

4.8. За твердженням позивача, прийняті в режимі відеоконференції в додатку Zoom рішення, оформлені протоколом засідання Ради Федерації від 07.10.2025 №5/25, суперечать рішенню президента Федерації ОСОБА_2 про скликання засідання Ради Федерації в форматі особистої присутності членів Ради Федерації, що вказує на порушення пункту 7 статті 16 Статуту під час проведення засідання. Позивач стверджує, що не був повідомлений про проведення засідання в режимі відеоконференції в додатку Zoom, запрошення приєднатись до даної відеоконференції йому не надсилались.

Крім того, позивач зазначає про наявність порушень положень Статуту Федерації:

- пункту 1 статті 19 Статуту з огляду на відсутність письмових розпоряджень президента Федерації про призначення ОСОБА_1 на посаду віце-президента;
- підпункту 1 пункту 5 статті 11, пункту 7 статті 18, оскільки Рада Федерації вийшла за межі своєї компетенції, приймаючи рішення про припинення повноважень президента Федерації та призначення виконуючого обов'язки президента Федерації, втрутилась до виключної компетенції Генерального Конгресу Федерації. В свою чергу, ОСОБА_2 не припиняв виконання своїх обов'язків та мав змогу їх виконувати. Виконуючим обов'язки президента Федерації було призначено не чинного віце-президента Олександра Годинюка, а ОСОБА_1 ;
- підпункту 8 пункту 3 статті 15, оскільки президент Федерації жодних подань про призначення зазначених у оскаржуваному протоколі осіб керівниками відокремлених підрозділів Федерації не подавав. Також не було звільнено з посад голів відокремлених підрозділів Федерації, які займають дані посади на даний час;
- підпункту 9 пункту 3 статті 15, підпункт 6 пункту 6 статті 18, оскільки президент Федерації ОСОБА_2 подання про звільнення та про призначення виконавчого директора не подавав.

4.9. Суди попередніх інстанцій, ухвалюючи оскаржувані судові рішення, виходили з такого:

(1) щодо порядку скликання та проведення засідання Ради Федерації в режимі відеоконференції в додатку Zoom:

- у Статуту Федерації відсутнє визначення процедури, порядку скликання засідання Ради Федерації за ініціативою її членів, форми та строків надсилання вимоги щодо проведення засідання Ради Федерації, повідомлень про його скликання, строків зміни порядку денного засідання тощо;
- положеннями Статуту Федерації чітко визначено, що навіть у випадку скликання засідання на вимогу 1/3 членів Ради Федерації саме на президента Федерації покладено імперативний обов'язок виконати таку вимогу членів Ради Федерації, як органу управління громадською організацією, у конкретно визначений строк (протягом двох тижнів);
- у матеріалах справи відсутні докази, що президент Федерації скликав на 07.10.2025 засідання Ради Федерації в режимі відеоконференції в додатку Zoom та уповноважував будь-яку особу головувати на засіданні Ради Федерації замість себе. Докази прямої неможливості скликання засідання Ради Федерації у визначений президентом термін відсутні, а протокол від 07.10.2025 №5/25 не містить причин проведення засідання в режимі відеоконференції в додатку Zoom;
- матеріали справи не містять відомостей про ініціатора проведення 07.10.2025 засідання Ради Федерації в режимі відеоконференції за допомогою платформи Zoom, яка передбачає безпосередньо перед початком онлайн-заходу перехід за визначеним посиланням, яке має бути доведено до відома учасників, як підстави для можливості взяти в ній участь, а також доказів, якими підтверджується повідомлення президента Федерації ОСОБА_2 про проведення засідання в такому форматі;
- надана до матеріалів справи копія скриншоту сторінки електронної пошти ОСОБА_7 не містить інформацію щодо дати, в яку було надіслано такий лист (т. 1, а.с. 156) на офіційну адресу електронної пошти Федерації; надана копія листа ОСОБА_8 від 06.10.2025 (т. 1, а.с. 202) не містить доказів його направлення президенту та / або Федерації; копія скриншоту сторінки електронної пошти Юдіна Олега Георгійовича (т. 1, а.с. 203) не містить інформації щодо змісту вкладень електронних листів, направлених на офіційну адресу електронної пошти Федерації 23.09.2025;

- саме лише перебування в групі месенджера Telegram не вказує на автоматичне повідомлення окремого учасника про час та спосіб проведення призначеного засідання Ради Федерації за наслідками ведення переписки членами такої групи. Такого порядку скликання зборів Ради Федерації положення Статуту Федерації не встановлюють. З наданого скриншоту "інформація про групу" (т.1, а.с. 158), на який апелянт посилається як на доказ, що підтверджує можливість позивача бути обізнаним про проведення спірного засідання Ради Федерації, не вбачається за можливе встановити джерело, дату та час його створення. Водночас наданий документ містить відомості щодо знаходження ОСОБА_2 в онлайн режимі "4 години назад", у зв'язку з чим також не підтверджує вказані доводи третьої особи;

- інших належних доказів, на підставі яких можливо зробити обґрунтований висновок про належне повідомлення президента Федерації ОСОБА_2 членами Ради Федерації, які приймали участь у засіданні Ради Федерації 07.10.2025 в режимі відеоконференції за допомогою платформи Zoom, обґрунтувань неможливості їх особистої участі у призначеному 07.10.2025 засіданні в м. Кременчук, як підстави проведення такого засідання в порядку, визначеному пунктом 7 статті 16 Статуту, матеріали справи не містять;

- засідання Ради Федерації в режимі відеоконференції в додатку Zoom відбулось з порушення порядку його скликання та проведення;

(2) щодо призначення ОСОБА_1 віце-президентом Федерації:

- віце-президенти призначаються на посади та звільняються з посад на підставі письмового розпорядження президента Федерації. В матеріалах справи відсутні письмові розпорядження президента Федерації щодо призначення ОСОБА_1 на посаду віце-президента Федерації. Зазначені повноваження є виключними правами самого президента. Статут Федерації не передбачає можливості делегування таких повноважень іншим органам, які зазначені в Статуті;

- Статут чітко розмежовує та надає президенту одноосібне право призначати віце-президентів, що є його персональною компетенцією. Той факт, що Рада Федерації є керівним органом, не означає, що вона може підміняти собою інші органи (та / або посадових осіб) в тих питаннях, де Статут надав цим органам (та / або посадовим особам) виключні права;

- призначення ОСОБА_1 віце-президентом Федерації відбулось з недотриманням вимог Статуту;

(3) щодо припинення повноважень президента Федерації та призначення виконуючого обов'язки Президента Федерації:

- обрання президента Федерації належить до виключної компетенції Генерального Конгресу Федерації;

- відтак і питання дострокового припинення його повноважень (звільнення / усунення) також належить до виключної компетенції Конгресу;

- у матеріалах справи відсутні рішення Генерального Конгресу Федерації про припинення повноважень президента ОСОБА_2, відсутні докази припинення ОСОБА_2 виконання своїх обов'язків або неможливості їх виконання.

(4) щодо призначення керівників відокремлених підрозділів Федерації:

- призначення та звільнення з посад голів відокремлених підрозділів Федерації Рада Федерації здійснює за поданням президента Федерації;

- в матеріалах справи відсутні рішення про звільнення з посад голів відокремлених підрозділів Федерації, які займали ці посади до 07.10.2025;

- не встановлено наявності подання президента Федерації про звільнення діючих голів відокремлених підрозділів та наявності подання президента Федерації про призначення керівниками відокремлених підрозділів членів Федерації, які вказані у оскаржуваному протоколі №5/25 засідання Ради Федерації від 07.10.2025;

- призначення керівників відокремлених підрозділів Федерації відбулось з порушенням процедури;

(5) щодо звільнення та призначення виконавчого директора:

- виконавчий директор Федерації є посадовою особою оперативного управління, який призначається на посаду та звільняється з посади Радою Федерації за поданням президента Федерації;

- третя особа надала пояснення, що 16.09.2024 Радою Федерації приймалось рішення про припинення повноважень ОСОБА_3, як виконавчого директора Федерації. В той же час, станом на 16.09.2024 будь-яких документів щодо звільнення з посади виконавчого директора Федерації хокею України - ОСОБА_3 не було, обов'язки виконавчого директора виконувались ним безперервно з 13 червня 2023 року і по даний час;

- Рада Федерації не дотрималася процедури, визначеної пунктом 1 статті 21 Статуту.

5. Порядок та межі розгляду справи судом касаційної інстанції. Розгляд клопотань

5.1. Відповідно до протоколу автоматизованого розподілу судової справи між суддями від 12.05.2026 для розгляду касаційної скарги у справі №917/1923/25 визначено колегію суддів у складі: Студенець В.І. (головуючий), Бакуліна С.В., Кібенко О.Р.

Ухвалою Верховного Суду від 15.06.2026 відкрито касаційне провадження у справі №910/1923/25 за касаційною скаргою ОСОБА_1 на рішення Господарського суду Полтавської області від 17.12.2025 та постанову Східного апеляційного господарського суду від 08.04.2026; справу призначено до судового розгляду.

5.2. Об'єктом касаційного оскарження є рішення Господарського суду Полтавської області від 17.12.2025 та постанова Східного апеляційного господарського суду від 08.04.2026 у справі №917/1923/25, якими позовні вимоги задоволенні у повному обсязі.

5.3. Відповідно до частини першої статті 300 ГПК України, переглядаючи у касаційному порядку судові рішення, суд касаційної інстанції в межах доводів та вимог касаційної скарги, які стали підставою для відкриття касаційного провадження, та на підставі встановлених фактичних обставин справи перевіряє правильність застосування судом першої чи апеляційної інстанції норм матеріального і процесуального права.

Суд касаційної інстанції не має права встановлювати або вважати доведеними обставини, що не були встановлені у рішенні або постанові суду чи відхилені ним, вирішувати питання про достовірність того чи іншого доказу, про перевагу одних доказів над іншими, збирати чи приймати до розгляду нові докази або додатково перевіряти докази (частина друга статті 300 ГПК України).

ПОЗИЦІЯ ВЕРХОВНОГО СУДУ

6. Оцінка аргументів учасників справи і висновків судів попередніх інстанцій з посиланням на норми права, якими керувався Суд

6.1. Дослідивши наведене у касаційній скарзі, у межах доводів та підстав касаційного оскарження, Верховний Суд відзначає таке.

6.2. Касаційне провадження у справах залежить виключно від доводів та вимог касаційної скарги, наведених скаргником і які стали підставою для відкриття касаційного провадження.

При цьому самим скаргником у касаційній скаргі з огляду на принцип диспозитивності визначається підстава, вимоги та межі касаційного оскарження, а тому тягар доказування наявності підстав для касаційного оскарження, передбачених, зокрема, пунктами 1, 3 частини другої статті 287 ГПК України (що визначено самим скаргником), покладається на скаргника.

Суд, забезпечуючи реалізацію основних засад господарського судочинства, закріплених у частині третій статті 2 ГПК України, зокрема, ураховуючи принцип рівності всіх учасників судового процесу перед законом і судом, змагальності сторін, та дотримуючись принципу верховенства права, на підставі встановлених фактичних обставин здійснює перевірку застосування судом апеляційної інстанції норм матеріального і процесуального права в межах доводів та вимог касаційної скарги, які стали підставою для відкриття касаційного провадження.

6.2.1. Так, касаційне провадження у цій справі відкрито, зокрема на підставі пункту 1 частини другої статті 287 ГПК України, за змістом якої підставою касаційного оскарження судових рішень, зазначених у пунктах 1, 4 частини першої цієї статті, є неправильне застосування судом норм матеріального права чи порушення норм процесуального права, якщо суд апеляційної інстанції в оскаржуваному судовому рішенні застосував норму права без урахування висновку щодо застосування норми права у подібних правовідносинах, викладеного у постанові Верховного Суду, крім випадку наявності постанови Верховного Суду про відступлення від такого висновку.

Отже, відповідно до положень норм ГПК України (пункт 1 частини другої статті 287 ГПК України) касаційний перегляд з указаних мотивів може відбутися за наявності таких складових: (1) суд апеляційної інстанції застосував норму права без урахування висновку щодо застосування норми права, викладеного у постанові Верховного Суду; (2) спірні питання виникли у подібних правовідносинах.

Для касаційного перегляду з підстави, передбаченої пунктом 1 частини другої статті 287 ГПК України, наявності самих лише висновків Верховного Суду щодо застосування норми права у певній справі не достатньо, обов'язковою умовою для касаційного перегляду судового рішення є незастосування правових висновків, які мали бути застосовані у подібних правовідносинах у справі, в якій Верховний Суд зробив висновки щодо застосування норми права, з правовідносинами у справі, яка переглядається.

Скаргник вказує, що судами попередніх інстанцій застосовано норми права без урахування висновків щодо їх застосування у подібних правовідносинах, викладених у постановах Верховного Суду від 29.07.2021 у справі №910/16183/19, від 19.06.2024 у справі №908/1767/20, від 12.10.2021 у справі №910/8823/19, від 19.02.2025 у справі №916/237/23, від 15.07.2022 у справі №914/1003/21, від 27.11.2018 у справі №914/2505/17, 03.08.2022 у справі №910/5408/21 (щодо застосування частин першої, третьої статті 92, частин першої статті 97, частин третьої статті 99 ЦК України, статті 3, 11 Закону України "Про громадські об'єднання").

6.2.2. Також касаційне провадження у цій справі відкрито і на підставі пункту 3 частини другої статті 287 ГПК України, відповідно до якого підставами касаційного оскарження судових рішень, зазначених у пунктах 1, 4 частини першої цієї статті, є неправильне застосування судом норм матеріального права чи порушення норм процесуального права у випадку, якщо відсутній висновок Верховного Суду щодо питання застосування норми права у подібних правовідносинах.

Отже, у разі оскарження судових рішень на підставі пункту 3 частини другої статті 287 ГПК України, по-перше, слід з'ясувати відсутність висновку Верховного Суду щодо питання застосування норми права у подібних правовідносинах, а по-друге, наявність/відсутність подібності правовідносин та наявність/відсутність неправильного застосування судами першої та апеляційної інстанцій норм матеріального права чи порушення норм процесуального права.

Позивач відзначає, що на даний час відсутній висновок Верховного Суду щодо питання застосування статей 3, 11 Закону України "Про громадські об'єднання", статей 92, 97, 98, 99 ЦК України, положень статуту громадського об'єднання у правовідносинах, пов'язаних із реалізацією колегіальним органом громадського об'єднання своїх повноважень в умовах фактичного блокування діяльності такого органу одноособовим керівником.

6.2.3. Що ж до визначення «подібності правовідносин», то в силу приписів статті 13 Закону України "Про судоустрій і статус суддів" Верховний Суд звертається до правової позиції Великої Палати Верховного Суду, викладеної у постанові від 12.10.2021 у справі №233/2021/19, в якій визначено критерій подібності правовідносин.

Так, у постанові Великої Палати Верховного Суду від 12.10.2021 у справі №233/2021/19 Велика Палата конкретизувала свої висновки щодо тлумачення змісту поняття "подібні правовідносини", що полягає у тому, що на предмет подібності слід оцінювати саме ті правовідносини, які є спірними у порівнюваних ситуаціях. Встановивши учасників спірних правовідносин, об'єкт спору (які можуть не відповідати складу сторін справи та предмету позову) і зміст цих відносин (права й обов'язки сторін спору), суд має визначити, чи є певні спільні риси між спірними правовідносинами насамперед за їхнім змістом. А якщо правове регулювання цих відносин залежить від складу їх учасників або об'єкта, з приводу якого вони вступають у правовідносини, то у такому разі подібність слід також визначати за суб'єктним і об'єктним критеріями відповідно. Для встановлення подібності спірних правовідносин у порівнюваних ситуаціях суб'єктний склад цих відносин, предмети, підстави позовів і відповідне правове регулювання не обов'язково мають бути тотожними, тобто однаковими.

При цьому Велика Палата Верховного Суду зазначила, що термін "подібні правовідносини" може означати як ті, що мають лише певні спільні риси з іншими, так і ті, що є тотожними з ними, тобто такими самими, як інші. Таку спільність або тотожність рис слід визначати відповідно до елементів правовідносин. Із загальної теорії права відомо, що цими елементами є їх суб'єкти, об'єкти та юридичний зміст, яким є взаємні права й обов'язки цих суб'єктів. Отже, для цілей застосування приписів процесуального закону, в яких вжитий термін «подібні правовідносини», зокрема пункту 1 частини другої статті 287 ГПК України та пункту 5 частини першої статті 296 ГПК України таку подібність слід оцінювати за змістовим, суб'єктним та об'єктним критеріями.

З-поміж цих критеріїв змістовий (оцінювання спірних правовідносин за характером урегульованих нормами права та договорами прав і обов'язків учасників) є основним, а два інші - додатковими.

У кожному випадку порівняння правовідносин і їхнього оцінювання на предмет подібності слід насамперед визначити, які правовідносини є спірними. А тоді порівнювати права й обов'язки сторін саме цих відносин згідно з відповідним правовим регулюванням (змістовий критерій) і у разі необхідності, зумовленої цим регулюванням, - суб'єктний склад спірних правовідносин (види суб'єктів, які є сторонами спору) й об'єкти спорів.

Велика Палата Верховного Суду у постанові від 22.03.2023 у справі №154/3029/14-ц зазначила, що правові висновки Верховного Суду не мають універсального характеру для всіх без винятку справ. З огляду на різноманітність суспільних правовідносин та обставин, які стають підставою для виникнення спорів у судах, з урахуванням фактичних обставин, які встановлюються судами на підставі наданих сторонами доказів **у кожній конкретній справі**, суди повинні самостійно здійснювати аналіз правовідносин та оцінку релевантності та необхідності застосування правових висновків Великої Палати Верховного Суду в кожній конкретній справі.

6.3. Оцінюючи наведене у контексті доводів та мотивів касаційної скарги, колегія суддів відзначає, що фактично спірними у даному випадку є питання:

- щодо наявності / відсутності правових підстав для визнання недійсними рішень Ради Федерації, які оформлені протоколом від 07.10.2025 №5/25, як таких, що прийняті з порушенням порядку скликання та проведення зборів Ради.

З огляду на наведене Суд відзначає таке.

6.4. Правові та організаційні засади реалізації права на свободу об'єднання, гарантованого Конституцією України та міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, порядок утворення, реєстрації, діяльності та припинення громадських об'єднань регламентовані Законом України «Про громадські об'єднання».

Відповідно до частин першої - третьої, п'ятої статті 1 Закону України «Про громадські об'єднання» громадське об'єднання - це добровільне об'єднання фізичних осіб та/або юридичних осіб приватного права для здійснення та захисту прав і свобод, задоволення суспільних, зокрема економічних, соціальних, культурних, екологічних, та інших інтересів.

Громадське об'єднання за організаційно-правовою формою утворюється як громадська організація або громадська спілка.

Громадська організація - це громадське об'єднання, засновниками та членами (учасниками) якого є фізичні особи.

Громадське об'єднання може здійснювати діяльність зі статусом юридичної особи або без такого статусу. Громадське об'єднання зі статусом юридичної особи є непідприємницьким товариством, основною метою якого не є одержання прибутку.

Згідно зі статтею 2 Закону України "Про громадські об'єднання" чинність цього Закону поширюється на суспільні відносини у сфері утворення, реєстрації, діяльності та припинення громадських об'єднань в Україні.

У статті 3 Закону України "Про громадські об'єднання" передбачені принципи утворення і діяльності громадського об'єднання.

Громадські об'єднання утворюються і діють на принципах: добровільності; самоврядності; вільного вибору території діяльності; рівності перед законом; відсутності майнового інтересу їх членів (учасників); прозорості, відкритості та публічності. Добровільність передбачає право особи на вільну участь або неучасть у громадському об'єднанні, у тому числі в його утворенні, вступі в таке об'єднання або припиненні членства (участі) в ньому. Самоврядність передбачає право членів (учасників) громадського об'єднання самостійно здійснювати управління діяльністю громадського об'єднання відповідно до його мети (цілей), визначати напрями діяльності, а також невтручання органів державної влади, інших державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування в діяльність громадського об'єднання, крім випадків, визначених законом (частини перша-третья статті 3 Закону України "Про громадські об'єднання").

Так, у спірних правовідносинах Федерація є всеукраїнською громадською організацією спортивної спрямованості, яка об'єднує спортсменів, тренерів, суддів, інших фахівців в досягненні мети і завдань, передбачених Статутом.

Федерація діє на принципах добровільності, самоврядності, вільного вибору території діяльності, рівності перед законом, відсутності майнового інтересу її членів, прозорості, відкритості та публічності (пункт 5 статті 1 Статуту).

Статут громадського об'єднання - це установчий документ, що використовується для створення та провадження діяльності, містить правила, що регулюють права та обов'язки членів, визначає порядок управління та здійснення діяльності громадського об'єднання.

Відповідно до частин першої, другої статті 11 Закону України «Про громадські об'єднання» статут громадського об'єднання має містити відомості про: 1) найменування громадського об'єднання та за наявності - скорочене найменування; 2) мету (цілі) та напрями його діяльності; 3) порядок набуття і припинення членства (участі) у громадському об'єднанні, права та обов'язки його членів

(учасників); 4) повноваження керівника, вищого органу управління, інших органів управління (далі - керівні органи) громадського об'єднання, порядок їх формування та зміни складу, термін повноважень, а також порядок визначення особи, уповноваженої представляти громадське об'єднання, та її заміни (для громадських об'єднань, що не мають статусу юридичної особи); 5) періодичність засідань і процедуру прийняття рішень керівними органами громадського об'єднання, у тому числі шляхом використання засобів зв'язку; 6) порядок звітування керівних органів громадського об'єднання перед його членами (учасниками); 7) порядок оскарження рішень, дій, бездіяльності керівних органів громадського об'єднання та розгляду скарг; 8) джерела надходження і порядок використання коштів та іншого майна громадського об'єднання; 9) порядок створення, діяльності та припинення діяльності відокремлених підрозділів громадського об'єднання (у разі їх створення громадським об'єднанням, яке має намір здійснювати діяльність зі статусом юридичної особи); 10) порядок внесення змін до статуту; 11) порядок прийняття рішення щодо саморозпуску або реорганізації громадського об'єднання, а також щодо використання його коштів та іншого майна, що залишилися після саморозпуску, - для громадського об'єднання, яке має намір здійснювати діяльність зі статусом юридичної особи.

У статуті громадського об'єднання можуть бути передбачені додаткові положення щодо утворення, діяльності і саморозпуску чи реорганізації громадського об'єднання, що не суперечать закону.

Верховний Суд у постанові від 23.03.2023 у справі № 911/196/21 вказав, що громадське об'єднання (громадська організація) є одним з різновидів юридичної особи, створеної шляхом об'єднання осіб, які мають право участі у ньому (у ній). Члени громадського об'єднання (громадської організації) мають право брати участь в управлінні товариством, обирати та бути обраними до органів управління.

За змістом статті 96-1 ЦК України права учасників юридичних осіб (корпоративні права) - це сукупність правомочностей, що належать особі як учаснику (засновнику, акціонеру, пайовику) юридичної особи відповідно до закону та статуту товариства.

Корпоративні права набуваються особою з моменту набуття права власності на частку (акцію, пай або інший об'єкт цивільних прав, що засвідчує участь особи в юридичній особі) у статутному капіталі юридичної особи.

Тобто корпоративні права характеризуються тим, що особа, яка є учасником (засновником, акціонером, членом) юридичної особи має право на участь в управлінні господарською організацією та інші правомочності, передбачені законом і статутними документами.

У постанові від 08.11.2023 у справі №201/1077/17 Верховний Суд відзначив, що спір між членом (учасником) громадської організації та цією ж юридичною особою, пов'язаний з діяльністю та управлінням останньої, є корпоративним.

Відповідно, члени громадського об'єднання незалежно від напрямку його діяльності є носіями корпоративних прав, а відносини між його членами та громадською організацією, які пов'язані зі створенням, діяльністю, управлінням або припиненням діяльності такої юридичної особи, є корпоративними.

6.5. Судами попередніх інстанцій встановлено, що спірні у цій справі правовідносини виникли між фізичною особою - ОСОБА_2, як членом, президентом Федерації та ВГО «Федерацією хокею України» щодо оскарження рішень органу управління зазначеної громадської організації - Ради Федерації, оформлених протоколом від 07.10.2025 № №5/25.

В обґрунтування позову ОСОБА_2 вказував, що спірні рішення, що прийняті в режимі відеоконференції в додатку Zoom, прийняті з порушенням порядку скликання та проведення таких зборів, передбаченого Статутом.

ОСОБА_2 відзначив, що його як члена та президента Федерації не було повідомлено про проведення будь-яких засідань в режимі відеоконференції, запрошення про приєднання до відеоконференції ОСОБА_2 не надсилались.

Крім того, на переконання позивача, Рада Федерації прийняла ряд рішень, що не входять до її компетенції, зокрема припинила повноваження президента Федерації (що належить до повноважень Конгресу Федерації) та призначила виконуючого обов'язки президента Федерації; а також порушила порядок призначення віце-президента Федерації, керівників відокремлених підрозділів Федерації; порушила процедуру звільнення та призначення виконавчого директора.

6.6. У розрізі наведеного колегія суддів відзначає, що відповідно до усталеної практики Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду рішення загальних зборів учасників (членів) та інших органів юридичної особи є актами ненормативного характеру (індивідуальними актами), тобто офіційними письмовими документами, що породжують певні правові наслідки, які спрямовані на регулювання господарських відносин і мають обов'язковий характер для суб'єктів цих відносин (постанови Верховного Суду від 28.08.2019 у справі № 921/283/18, від 31.10.2019 у справі № 910/14724/18 тощо).

Порядок скликання та проведення загальних зборів учасників юридичної особи унормований чинним законодавством, за положеннями якого учасники (акціонери, члени) юридичної особи (незалежно від форми та порядку створення) мають бути до початку загальних зборів повідомлені про дату, місце, час проведення та порядок денний таких зборів. Такий порядок скликання загальних зборів вищого органу управління юридичної особи не залежить від її організаційно-правової форми, є **загальноприйнятим** та таким, що гарантує забезпечення права учасника (акціонера, члена) юридичної особи на участь в управлінні нею.

Підставами для визнання недійсними рішень загальних зборів учасників (членів) юридичної особи можуть бути:

- невідповідність рішень загальних зборів нормам законодавства;
- порушення вимог закону та / або установчих документів під час скликання та проведення загальних зборів;
- позбавлення учасника (акціонера, члена) юридичної особи можливості взяти участь у загальних зборах;
- порушення прав чи законних інтересів учасника (члена) юридичної особи рішенням загальних зборів.

З аналізу сталих та послідовних висновків Верховного Суду у наведеному питанні вбачається, що порушення, допущені при скликанні і проведенні загальних зборів учасників юридичної особи (господарського товариства), можна поділити на (1) такі, які мають своїм наслідком обов'язкове визнання прийнятих на цих зборах рішень недійсними, та (2) такі, які хоч і допускаються, однак не завжди призводять до недійсності рішень загальних зборів.

Судова колегія зазначає, що обставина неповідомлення учасника юридичної особи (господарського товариства) про скликання загальних зборів у разі оскарження учасником товариства рішень загальних зборів з урахуванням конкретних обставин справи може бути достатньою підставою для визнання їх недійсними.

Ця обставина може бути підставою для визнання недійсними рішень загальних зборів у разі, якщо учасник товариства, який звертається до суду з позовом про визнання недійсним рішення загальних зборів, довів не лише факт його неповідомлення, а також довів належними та допустимими доказами, зокрема, але не виключно: існування інших підстав для визнання недійсним рішення загальних зборів та / або факт того, що він не брав участі у таких зборах, не

мав можливості взяти участь у цих зборах, а прийняті на таких зборах рішення суперечать вимогам законодавства та / або статуту господарського товариства, прийняті з порушенням порядку голосування, стосуються безпосередньо його прав та інтересів та порушують їх.

Наведене узгоджується із висновком Великої Палати Верховного Суду, викладеними у пункті 45 постанови від 22.10.2019 у справі № 923/876/16, відповідно до якого *своєчасне і належне повідомлення учасника товариства про скликання загальних зборів є важливим для формування волі при прийнятті рішень загальними зборами, аби кожен з учасників міг належним чином підготуватися і сформулювати своє бачення щодо питань, які розглядаються на зборах, та повноцінно взяти участь у їх обговоренні. Для визнання недійсним рішення загальних зборів товариства необхідно встановити факт порушення цим рішенням прав та законних інтересів учасника товариства та з'ясувати дотримання порядку скликання загальних зборів, зокрема щодо належного повідомлення позивача про такі збори, а також щодо відповідності питань порядку денного зборів питанням порядку денного, які перелічені в отриманому учасником запрошенні на загальні збори учасників товариства.*

Верховний Суд у постановках від 11.12.2019 у справі № 916/2584/18, від 06.02.2020 у справі № 906/307/19 зазначив, що обраний особою, що скликає загальні збори учасників товариства, *спосіб повідомлення про їх проведення повинен забезпечити реальне персональне повідомлення учасника і не бути лише формальним направленням такого повідомлення. У випадку заперечення учасником факту повідомлення його про проведення загальних зборів, обов'язок доказування обставин повідомлення позивача про проведення загальних зборів покладається на відповідача, як особу, рішення органу управління якої оспорується.*

6.7. Досліджуючи питання наявності порушення встановленого порядку при організації проведення засідання Ради Федерації 07.10.2025 в режимі відеоконференції, судами встановлено, що у матеріалах справи відсутні докази, що президент Федерації, до повноважень якого відповідно до Статуту належить обов'язок скликати збори Ради Федерації, скликав на 07.10.2025 засідання Ради Федерації в режимі відеоконференції в додатку Zoom та уповноважував будь-яку особу головувати на засіданні Ради Федерації замість себе.

Натомість судами встановлено, що рішенням президента Федерації від 30.09.2025 №12/2025 на підставі достатньої кількості звернень з вимогою від членів Ради Федерації про скликання зборів Ради Федерації скликано засідання Ради Федерації 07.10.2025 року о 14:00 у м. Кременчук, вулиця Ігоря Сердюка, 1. Втім засідання Ради Федерації 07.10.2025 о 14:00 не відбулось, з огляду на відсутність кворуму (були присутні лише 4 члена із 24).

Суди врахували, що матеріали справи не містять відомостей про ініціатора проведення 07.10.2025 засідання Ради Федерації в режимі відеоконференції за допомогою платформи Zoom, яка передбачає безпосередньо перед початком онлайн-заходу перехід за визначеним посиланням, яке має бути доведено до відома учасників, як підстави для можливості взяти в ній участь, а також доказів, якими підтверджується повідомлення президента Федерації ОСОБА_2 про проведення засідання в такому форматі.

Крім того, протокол від 07.10.2025 №5/25 не містить причин проведення засідання в режимі відеоконференції в додатку Zoom та неможливості особистої участі у призначеному президентом 07.10.2025 засіданні в м. Кременчук, як підстави для проведення такого засідання в порядку, визначеному пунктом 7 статті 16 Статуту.

Також суди акцентували, що відповідно до протоколу №5/25 засідання Ради Федерації з використанням програми Zoom відбулось з аудіо та відео фіксацією. Втім копію **даного запису до матеріалів справи надано не було**, що позбавляє можливість судом встановити дійсні обставини проведення такого засідання взагалі.

Суди відхилили скріншоти електронних доказів, наданих третьою особою в обґрунтування належного повідомлення позивача про спірне засідання, адже з останніх неможливо встановити

інформацію щодо дати надіслання листів, як і інформації щодо змісту вкладень електронних листів, а також інформації щодо направлення / отримання президентом та / або Федерацією таких листів.

Щодо посилань третьої особи на повідомлення президента Федерації про проведення спірних зборів Ради у мережі Telegram суди вказали, що саме лише перебування позивача в групі месенджера не вказує на автоматичне повідомлення окремого учасника про час та спосіб проведення призначеного засідання Ради Федерації за наслідками ведення переписки членами такої групи. Такого порядку скликання зборів Ради Федерації положення Статуту Федерації не встановлюють. З наданого скріншоту "інформація про групу" не вбачається за можливе встановити джерело, дату та час його створення. Водночас наданий документ містить відомості щодо знаходження ОСОБА_2 в онлайн режимі "4 години назад", у зв'язку з чим також не підтверджує доводи третьої особи про належне повідомлення позивача про день, час та формат проведення таких зборів.

З урахування наведеного суди дійшли висновку, що президент Федерації ОСОБА_2 був **неналежним чином повідомлений** про засідання Ради Федерації 07.10.2025 в режимі відеоконференції за допомогою платформи Zoom та про порядок денний такого засідання.

6.8. Також, досліджуючи питання дотримання порядку прийняття спірних рішень Радою Федерації 07.10.2025, суд першої інстанції встановив, що такі прийняття з порушенням вимог Статуту, а саме:

- припиняючи повноваження президента, Рада Федерації вийшла за межі наданих їй Статутом повноважень, адже призначення та дострокове припинення повноважень президента належить до виключної компетенції Конгресу Федерації (стаття 15). При цьому відповідачем не доведено наявності виняткового випадку, за яким Рада Федерації могла б ухвалити рішення з питань, що належить до виключної компетенції Конгресу, а також не надано доказів ратифікації такого рішення Конгресом у порядку пункту 2 статті 15 Статуту;

- призначаючи ОСОБА_1 на посаду віце-президента Федерації, Рада Федерації також вийшла за межі наданих їй Статутом повноважень, адже призначення осіб на посаду віце-президента належить до виключної компетенції президента Федерації (стаття 18 Статуту);

- призначаючи на посаду нових голів відокремлених підрозділів Федерації Рада Федерації не дотрималась встановленого Статутом порядку (статті 15, 18), адже такі призначення здійснюються за поданням президента Федерації, у той час як в матеріалах справи відсутні рішення про звільнення з посад голів відокремлених підрозділів Федерації, які займали ці посади до 07.10.2025, та відсутні подання президента Федерації про призначення нових керівників відокремлених підрозділів;

- призначаючи Юдіна Олега Георгійовича на посаду виконавчого директора, Рада Федерації не дотрималась процедури, визначеної пунктом 1 статті 21 Статуту, відповідно до якого виконавчий директор призначається на посаду та звільняється з посади Радою Федерації за поданням президента Федерації, яке в матеріалах справи відсутнє.

6.9. З огляду на викладене суди попередніх інстанцій дійшли висновку, що оскаржувані рішення Ради Федерації, які оформлені протоколом від 07.10.2025 №5/25, підлягають визнанню недійсними та скасуванню, як такі що прийняті з порушенням порядку скликання та проведення зборів Ради Федерації.

6.10. Колегія суддів, ураховуючи нормативне-правове регулювання, а також зміст Статуту, що регулюють спірні правовідносини, з огляду на встановлені судами попередніх інстанцій обставини справи, вважає, що суди попередніх інстанцій дійшли заснованого на законі висновку про наявність правових підстав для задоволення позову.

Доводи касаційної скарги наведених висновків не спростовують, а виключно зводяться до незгоди з висновками судів попередніх інстанцій стосовно оцінки доказів (зокрема електронних) і встановлених на їх підставі обставин, які спрямовані на доведення необхідності переоцінки цих доказів та встановленні інших обставин у тому контексті, який, на думку скаржника, свідчить про наявність підстав для відмови у задоволенні позову. Однак Верховний Суд зауважує, що відповідно до приписів частини другої статті 300 ГПК України суд касаційної інстанції не має права встановлювати або вважати доведеними обставини, що не були встановлені у рішенні або постанові суду чи відхилені ним, вирішувати питання про достовірність того чи іншого доказу, про перевагу одних доказів над іншими, збирати чи приймати до розгляду нові докази або додатково перевіряти докази.

Суд відзначає, що судові рішення у даній справі ухвалені за наслідками аналізу, оцінки та дослідження конкретних обставин справи з огляду на фактично-доказову базу (подані сторонами докази), до переоцінки яких Верховний Суд вдаватись не може з огляду на повноваження, визначені статтею 300 ГПК України.

6.11. Отже, підстава касаційного оскарження, передбачена пунктом 3 частини другої статті 287 ГПК України, не знайшла свого підтвердження. Судом не встановлено обставин блокування президентом роботи Ради Федерації, як про це помилково стверджує скаржник.

Також Суд відхиляє посилення скаржника на неврахування висновків Верховного Суду, викладених у постановях від 29.07.2021 у справі №910/16183/19, від 19.06.2024 у справі №908/1767/20, від 12.10.2021 у справі №910/8823/19, від 19.02.2025 у справі №916/237/23, від 15.07.2022 у справі №914/1003/21, від 27.11.2018 у справі №914/2505/17, 03.08.2022 у справі №910/5408/21, адже оскаржувані судові рішення ним не суперечать.

При цьому Суд виходить з того, що справи, на які посиляється скаржник, **визначально різняться** зі справою, що переглядається, *підставами позову, а також фактичними обставинами справи, що формують зміст правовідносин, тобто рішення у справі ухвалене за інших обставин, встановлених попередніми судовими інстанціями, та за іншими поданими сторонами та оціненими судами доказами, у залежності від яких (обставин і доказів) і прийнято судове рішення.*

Колегія суддів відзначає, що неврахуванням висновку Верховного Суду є саме неврахування висновку щодо застосування норми права, а не будь-якого висновку, зробленого судом касаційної інстанції для обґрунтування мотивувальної частини постанови. Неврахування висновку Верховного Суду щодо застосування норми права, зокрема, має місце тоді, коли суд апеляційної інстанції, *посилаючись на норму права, застосував її інакше* (не так, в інший спосіб витлумачив тощо), ніж це зробив Верховний Суд в іншій справі.

Саме лише цитування у постанові Верховного Суду норми права також не є його правовим висновком про те, як саме повинна застосовуватися норма права у подібних правовідносинах.

З огляду на наведене вказані для порівняння скаржником рішення не є релевантними до обставин даної справи.

6.12. Враховуючи спірний характер правовідносин сторін, наведена міра обґрунтування даного судового рішення є достатньою у світлі конкретних обставин справи, щоб продемонструвати сторонам, що вони були почуті.

Колегія суддів касаційної інстанції з огляду на викладене зазначає, що надано вичерпну відповідь на всі істотні, вагомі питання, що виникають при кваліфікації спірних відносин як у матеріально-правовому, так і у процесуальному сенсах, а інші доводи, викладені у касаційній скарзі, не спростовують вказаного висновку.

7. Висновки за результатами розгляду касаційної скарги

7.1. Відповідно до пункту 1 частини першої статті 308 ГПК України суд касаційної інстанції за результатами розгляду касаційної скарги має право залишити судові рішення судів першої та апеляційної інстанцій без змін, а скаргу - без задоволення.

За змістом частини першої статті 309 ГПК України суд касаційної інстанції залишає касаційну скаргу без задоволення, а судові рішення - без змін, якщо судові рішення, переглянуте в передбачених статтею 300 цього Кодексу межах, ухвалено з додержанням норм матеріального і процесуального права.

7.2. Верховний Суд, переглянувши оскаржувані судові рішення, дійшов висновку про необхідність залишення касаційної скарги без задоволення, а судових рішень - без змін.

8. Судові витрати

8.1. Судовий збір, сплачений у зв'язку з переглядом справи в суді касаційної інстанції, покладається на скаржника, оскільки Суд касаційну скаргу залишає без задоволення, а судові рішення судів першої та апеляційної інстанцій - без змін.

Керуючись статтями 129, 300, 308, 309, 315, 317 Господарського процесуального кодексу України, Верховний Суд

ПОСТАНОВИВ:

1. Касаційну скаргу ОСОБА_1 залишити без задоволення, а рішення Господарського суду Полтавської області від 17.12.2025 та постанову Східного апеляційного господарського суду від 08.04.2026 у справі №917/1923/25 - без змін.

Постанова набирає законної сили з моменту її ухвалення, є остаточною і оскарженню не підлягає.

Головуючий В. Студенець

Судді С. Бакуліна

О. Кібенко

(з окремою думкою)